

Külwi hooaeg on ukse ees.

Braegn walmistawad kõik — algades nõutogumõimust kuni talupoegadeni 1925 aasta külwi hooaja wastu.

Täna wane kewabine külwi hooaeg eraldub eelmistest seega, et wiletsa talwe tagajärjel umbes 15—20 protsenti talu- wilja all olewast pinnast ümber kända tuleb ning selle asemel suwewilja külda tarwis. Seega on seletatav ka see mure talupoegade hulgas, mis kewade lähene- misega jään margata oli. Talupoeg waa- tas kurbalt kewadele wastu, sest tal puudus seeme põllu uuesti heemendamiseks.loomulikult pidi walitus siin talu- poegadele appi tulema.

Nõutogumõim tegi seda. On sunnitud rahuldada kõik kohtade seemnewilja nõu- mised. Kohtadele on saadetud juba 16.245.300 puuda seemnematerjaali, mis ülesandest umbes 100 prots. teeb.

Täiesti kindlustatud on huffalainud talu- wiljade ümberküllimine. Selleks on kohtadele saadetud juba 3.334.000 puuda seemnewilja.

Põllutöö rahwafommisfariaat on abi- nõud tarwitusele wõtnud, et seemnematerjaal tööpoolest nende kätte satuks, kes sellest tõelisi puudust tunnawad. Kuid täiesti loomulik, et sarnast ülesannet nõutogumõimul ühinda täiesti wõimata on täita, kui teda selle juures ei alla talupoegade enesete wastastiku toetuse komiteed. Just wiimaste pääl lajub seemnewilja arajagamises õige suur ülesanne.

Seemnewiljaga warustatakse kõige päält need raioonid, mida rahwafom- misfariide nõutogu juures olew kommis- jon italsuslikkudeks on tunnistanud. Sää ei tohi küllwipind wäheneda, wõr- reldest endise aasta küllwipinnaga.

Teistes järjekorras warustatakse seemne- wiljaga muud raioonid, tingimusega, kui jään kannatada jät talu- wili.

Täna wanaastane seemnelaen tuleb ta- gasti anda sügisel, pääle lõikust.

Põllutöö rahwafommisfariaat on tar- witusse wõtnud abinõud, et antaw seem- nematerjaal võimalikult kõrgewäärtsu- lit oleks. Selleks on kõigile kuberman- gudele ettepanud, et nad organiseeriks seemnewilja puhastamist.

Tööle on pandud kõik kohtadel olewad wiljapuhastuse masinad.

Täna wane kewabel külwi hooajal külli- tatakse üldse umbes 49½ miljoni desfa- tiini. Sellest arwust tuleb W.S.F.N.W. osa pääle 28½ miljoni desfaatiini ja üktrina pääle umbes 13 miljoni.

Kogu täna wane küllwipind, tali- ja suwewiljad ühte arwatult teeb wälja 78½ miljoni desfaatiini, s. o. 4 prots. rohsem kui mullu.

Ferdinand Lasfalle.

Ferdinand Lasfalle sündis 11. aprillil 1825 a. Breslaus rikka siiditööstuse po- jana. Kogu perekond jumaldas ja hellitas teda. Juba lapsest tõi ilmsiks tema oma- pärane, elaw, otustaw ja energiline ise- loom. Nooruse aastatel awaldas tema täitmatu auahnuft. Teda waldas iha alati esimene olla oma suguste seas. See ei ära- tanud muudugi poolehoidu tema wastu koolipetajate seas.

Poisiteise hinges oli samal ajal salajane mõtlus. Teda sunniti õppima taubandus- teadust, sest isa tahtis näha temas oma äri pärandajat ja oma järeletulijat. Ferdi- nandi hing aga ihlas sootuks teiselt elutut- set. Tema unistas kunstidest ja kõrgetest aadetest. Kodanlaste kooliharidust saades olid tema armastatud kirjanikud Goethe, Schiller, Lessing, Voltaire ja Byron, teda tema luges õhinal ja kellede ideedest tema end waimustada lasi. Juba kuueistkümn- aastajalt jõudis tema kindlale otsusele agi- taatoriks saada, kes mõtleb kõige suure- mate inimsoo huwide eest.

Esimene samm sellel teel oli, et tema oma isale teada andis, tema ei soowi ar- stits eht adwokaadiks õppida, waid ajaloo- lasteks. Isa oli sunnitud järelandma. Tema asus ülikoolis wana ilma ja filosoofia uu- rimisele. Juba 20 aastajalt oli tema täiesti küpsemõistusega mees.

Berliinist sõitis Lasfalle Pariisi, kus hakkas koguma materjaali oma teadusliku uurimistöö jaoks Greeka filosoofi Herakli- tesse üle. Juba siis leidis tema geeniaalne

mõistus tunnustust sarnaste suurwaimude poolt, kui Heinrich Heine ja M. v. Hum- boldt. Pariisis tutvunes tema ka Prant- suse jotsialisti Louis Blanciga. See tutvus awaldas otustawat mõju tema tulewase poliitilise tegewuse pääle.

Pariisist tagasi pöörates asus tema uuesti oma teaduslikule tööle. Kuid ise- äraline juhus kistus tema oma tööst eemale. Wõimas würi ja Preisi miljonäär Hag- feldt ei annud oma naisele lahutust ja tema pärandusega tagasi, kasutades nais- terahwa abitusi. Lasfalle otustas mõitlust alata selle suureilma nurjatu wastu. Koh- tusaalis haawatud naiterahwa eest wälja astudes pidas tema tulise kõne, milles paljastas kõrgemate klasside kogu tõlwa- tust. See oli tema esimene rewolutsiooni- line ülesastumine.

Sellest pääle tundis Lasfalle, et tema elu ülesanne on rewolutsiooni süwendami- ses. Düsseldorffis, kus liikumine walitse- wate klasside wastu küllalt tugew oli, as- tus Lasfalle rewolutsionääride ridadesse ja jai algawa mõitluse ühelt juhtijaks. Ja ei olnud energilistemat rewolutsionääri te- mast. Döö ja päewa tehti kuule, walimis- tati ette sõjariistust ülesastumisele. Wäsi- matalt agiteeris Lasfalle Düsseldorffis üm- rustonnas. Kuid aeg rewolutsioniliseks wäljaastumiseks ei olnud veel saabunud. Lasfalle arreteriti ühes oma kaas mõtleja- tega. Oma kaitseõnes Rheini kohtus tun- nistas Lasfalle end uhtusega rewolutsio- nääriks, kes joowib Sakamaad muuta jotsiaalselt, demokraatlikuks wabaritiks. Wannutatud meeste kohus mõistis Lasfalle õigeks, kuid tema anti uuesti politsei kohtu kätte, kes teda mõistis kuueks kuuks türmi.

Pääle oma teadusliku kahetõelise töö Heraklitesse üle asus tema ajaloolise tra- göödia „Franz von Sickingen“ kirjutusele, mis täis rewolutsionilist tuld. Samas waimus on kirjutatud ka kõik tema järg- niijed tööd.

Oma õige tööala, kus tema mõitluse- mata geniaalsusega tegutseda wõis, leidis Lasfalle enesele siis, kui tema tööraha- ees kõnetoolil leekiwad sõnu rääkis, pro- pagandeerides jotsiaalseid ideesid ja pal- jastades walitsewate klasside alatust ja ah- nuft. Tema rääkis kergelt ja wabalt. Kõige keerulisemad mõtted landis tema ette sarnase terawa selgusega, et need jää- dawalt kuulajate meeltes püsiks. Ja kui tarwis oli pilgata mõnda mõtet, siis tegi ta seda unustamata terawmeelsusega. Rahameele filmapildudel hõõgus tema põuest farnane põlew wiha, et see wasta- seid hirmuga täitis ja juurimal aremus- tormil kistus kaasa teda kuulawaid tööliki.

Uhe sarnase suure kõne pidas tema 1862 a. Berliinis tööliste koosolekul, kus tema tööliste programmi seletas. See

kõne tõstis teda korraga jotsialistlikkude tööliste juhiks. Ja kui wiimaste keskel kerkis mõte Leipzgis ülesastumalst kong- ressi kofu kutstuda, siis pani jään moo- dustatud keskkomitee Lasfallele ette oma waateid awaldada töölisteliikumise kohta. Wastuseks selle pääle ilmus kuulus „Awa- lit kiri komiteele“.

Selles kirjas kutsus Lasfalle üles prole- tariadi partei loomisele ja see teostati ka. 1863 aastal ajutati Leipzgis Las- falle mõttel ja juhatusel ülesastumaline ühikus, kes pidi nõudma üldist, ühetasast ja otsekohest walimisõigust. Wõimu oma kätte saades, saawad tööliised oma kätte rahalist abinõud, millega korraldada walmistusiühisusi. Sel teel suudawad töö- liised Lasfalle arwates leida wäljapääsu sellest üleskohtust, mida neil tuli nüüd kan- natada kapitalistide poolt, kes wabrikute tehaste ja tööstusabinõude omanikud.

Kuid sarnane tee näis Lasfallele olewat liig pitaldane. Tema rahutu tuline waim tahtis kiiremat sihile läheneda. Selleks algas tema läbirääkimisi tolleaegse Saks- maa walituse juhi Bismardiga, lootes saada temalt üldist walimisõigust. Need läbirääkimised ei annud järeldust ja tõis ainult Lasfalle wastu hulga muste süü- distusi. Lasfalle elas raskest pettumust üle. Tema närvid, mis alaliselt mõitlusest pinguldud, wärsid. Tema ägedale iseloomule oli wäljakannatamata pitaldane ootamine.

Sarnases waimlikus olukorras kohtas Lasfalle omal teel Baieri diplomaadi tütar Helene Denniges'i. See jai temale jaatustulust.

31. augustil 1864 a. langes Luzernis Saksamaa jotsiaaldemokraatia waimustatud juht kahewõitlusel oma tühipalja wastase pistolitulust.

Nõutogude maalt.

Sunnitiwilil enam elanikke korteri- tesse ei mahutata.

Seisajade kommisfariadi arutatakse küsimust, aramunata jeniist korraldust sunni- wiisil elanikke korteritesse mahutada. Ra- watsetakse selle asemel tarwitamata ruu- mide päält eramatju wõtta.

Töiwaliidide kindlustamine.

Lähematel päewadel arutatakse rahwa- kommisfariide nõutogus uut määrust, kui- das kindlustada töiwaliididele, nende perekondadele ühiskondlikst finnitust. Ühis- kondlike kindlustuse pääle on õigus arwa- tud saada kõigil töölistel ja teenijatel, kui nad wiga saanud, haigeks eht wanaks jäänud. „Wanaduse“ alla kuuluwad töö- liised, kes üle 50 aasta wanad ja palga- tööd teinud mitte alla 8 aastat.

Ameerika fascistid.

D. Tumannõi juhusterikas jutustus.

Tõlkinud W. R.

XII.

Põgenemine.

Wäga wõimalik, et Klu-Klux-Klani ja endine streigikomitee liige Daves Wath, kellele tehti ülesandeks kohtuotsust täide saata wangistud Krasnowi üle, aimas ette, et temaga juhtub täna midagi erakorralist paha. Wõib olla selle- pärast wiivitas tema pool tundi oma ülesande teostamisega. Wäga wõimalik ka, et teda juh- tisid mõned teised ettekujutused — näiteks soow kättemaksa Krasnowile mittekordalainud plahwatuse eest streigikomitees — ja piinata teda eelseiswa hirmsa surma ootusel. Kuid kuidas ka ei olnud, Daves Wath wiibis pool tundi. Krasnowile tähendas see pool tundi aga õige palju. Tema suutis ärgata minestu- sest, õõruda oma ärasurnud, walutawaid liik- meid ja ootas nüüd rahuliselt oma timukaid.

Palju neid tuleb? — Hää, kui neid üks ehk kaks tuleb. Kuidagi korraldas tema puruks lõigatud nõore, ja wõitis uuesti kinniseotud inimese oleku. Paremasse kätte surus tema isetehtud, kuid küllaldaselt mõjuwa sõjariista — pooleks käänatud käeraudade paari.

Ragises automaallukk ja uks awas oma laia neljanurgelise suu. Uks jäi awatuks. Tä- hendab, tuleb keegi. Krasnow seadus end walmis...

Daves Wath oli otsustaw inimene ja ei tunnud kahklemist. Ja mis kahklemist wõis sääl olla, kui su waenlane lamab sinu ees seotult ja abi- tult. Tema kumardas ennast, sihtides rusika

käe maaslamajale näkku. Kuid pääle muude hääde ja halbade omaduste oli Wathil veel teraw nägemine. Wiimasel silmapilgul, juba rusikat alla wirutades, nägi tema, et endistest tugewatest köidikutest oli jäänud ainult wile- sad riismed. Tema tõmbas käe tagasi, katsu- des teise käega rewolwri pääd rüü taskus.

Hilja! Krasnowi jalg sirgus terasest wändana ja, tehes õhus lühikest keerdu, tabas trehwa- walt juuretulija kõhtu. Hääletult langes Wath ettepoole, päaga kiwipõrandale põrgates. Ja kui teine timukatest tupp astus, pörkas tema walge näokattega warjatud arusaamatu, hirmu- nud nägu liikumata õela rewolwri rauaga kokku.

«Sellega pidife mind kinni needima?» see oli Krasnowi esimene küsimus, kui timukas rewolwri ähwardusel tupp astus ja oma taga raske ukse sulus.

«Kuulsite, mida ma küsisin? Teie pidite needima mind nende kettide külge ja siis minule tule alla tegema?»

Timukas noogutas hirmunult pääd.

«Hää. Wõtke oma seltsimees. Ah, ja, ma unustasin soofuks, enne pange oma sõjariist siia. Nii. Teie tahtsite ainult kahekesi minuga toime saada? Hää. Nüüd wõtke see inimene ja needige teda nii, nagu teie mind oleks nee- dinud. Noh, mina ootan».

Krasnow kinnitas oma käsku kahe rewolwri raua kõigutamisel.

Nii. Teie lukustasite ukse? Wisake wõti siia. Nüüd wõtke end riidest lahti. Noh, kär- mestil! Ehk ma panen teid istuma sinna toolile, mis teie tarwisite oma wangidele. Walmis? Pange riided nurka! Pange nende pääle wä- lisukse wõti!»

Timukas täitis kiirelt ja sõnawõttlikult kõik käsutused.

«Noh, nii. Nüüd wõtke nurgast need jalg- rauad ja pange need enesele jalga. Ilus. Mina needin teil käed kinni. Wäga hää. Ärga karike, mina ei kawatse põletada ei teid ega teie seltsimeest. Noh, nüüd lähem mina. Teil on mui- dugi mõni märgusõna, millega teid siit wälja lastakse? Noh, rääkige, kurat wõtaks!»

Rääkides neid katkendlikke selgeid lauseid, oli Krasnowil wõimalik riistuda timukatelt wõetud walgesse rüüsesse ja päakattesse. Pannes kumbagi tasku rewolwri, lähenes tema uksele.

«Märgusõna... «Surm punastele». Nende sõnadega laseb teid läbi, mister».

«Hm... «Surm punastele». Kõlab õige tõe- näolikult. Noh, kui teie walelata, tulen ma ta- gasi ja siis õiendame arweid. Teie ei walelata? Noh, hää küll».

Krasnow astus koridori, ettewaatlikult sulgu- des enese järele hirmsa toa ukse, kus ühe kom- munisti asemel istusid kaks needitud Klu-Klux- Klani liiget. Selle järele sammus tema heledalt walgustud käiku mööda. Koridori lõpus peatas ta ukse juures, mille tagant kuuldus waidlewate inimeste hääled. Seina ääre kumardades, kummagis käes rewolwrit hoides, kuulas teina pea terwet nõupidamist, mis peeti teisel pool ust. Siis sammus ta ettewaatlikult edasi. Pool- unine waht, kuuldes märgusõna, awas wäli- ukse, Krasnow astus uulitsale.

Mõni minut seisis tema liikumata, tähelepä- nelikult silmitsedes maja wälimust. Siis pööras ümber, tõmbas walge rüü hõlmad kõrgemale, ja jooksis ruttu mööda pimedat tühja kõnniteed. (Järgneb).

Termitused Pihwa Eesti organisatsioonidele.

W. R. P. Pihwa kub. komitee Eesti felfioonile ja rahwuswä- hemuste klubi Eesti osakonnale.

W. R. P. Pihwa-Päane oblasti büroo agitpropi osakonna Eesti felfioon lähtib W. R. P. Pihwa kub. komitee Eesti felfioonile ja Pihwa rahwuswähemuste klubi Eesti osakonnale wiienda aasta juubeli puhul oma felfimeheliku termituse.

Wiibime kindlas arwamises, et Pihwa eestlaste proletarne pere weel tihedamalt oma felfiooni ümber koondub ja klubi kaudu poliitharidusliku tegewust kawatind- lalt edasi jatkab, saades klubi tulewase tegewuse pää sihtis muuenda felfiohaks poliitharidusliku töö teostamiseks ülekuber- mangulises ulatuses, felfiooni energilisel ja kindlal juhatusel.

W. R. P. Pihwa-Päane oblasti büroo agitpropi Eesti felfioon.

5. aasta juubeli päewaks

Pihwa W. R. P. Eesti felfioonile ja rahwuswähemuste klubile "Töö".

W. R. P. W. Leningrabi kubermangu komitee Eesti felfioon saadab noorte lenin- laste palawama termituse.

Uhiselt iltka edasi wana ja noor kaardi- wägi. Võpulist teostama sm. Lenini juhtimõtteid!

Elagu W. R. P. ja W. L. P. U.!

W. R. P. W. Leningrabi kub. komitee Eesti felfioon.

Pihwa Eesti poliitilistele ja haridusl. organisatsioonidele.

Meie palawam, felfimehelik terwi- tus teie ühiskondliku töö wiendamaks aastapäewaks. Uus elu tõuseb. Kõige pimedamatesse metjanurkadesse tungi- wad walgustawad päikesed. Oo taganeb. Nagu raudse rinnaga pu- rustasid Wenemaa töö- ja talurahwas pimeduse müüri, mis aastasadafid inimkonda pilkases orjapimeduses hoi- dis. Olles waba maa wabad rah- wad, ei jää me enne peatuma, kuni täielikule kommunismile oleme jõud- nud.

Ühendame oma jõu ja lõpulik wõit on meie.

Leningrabi kub. har. osaf.
Eesti büroo nimel

G. Teiter. J. Luukas.

Rahwuswähelise talupoegade nõu- kogu täiskogu istangult.

9. aprillil awati Moskwas rahwuswä- helise talupoegade nõukogu täiskogu istang sm. Dombali poolt, kes lühidas kõnes puudutas täiskogu ees seiswaid ülesandeid. Selle järele astus termituskõnega üles S. R. W. Liidu felfitajadkonna komitee esi- mees sm. Kalinin. Ta näitas, et Talupo- egade Internatsionaal, oma poole austaje olemasolu ajal on suure töö teinud talu- poegade hulkade teadwuse arutamisel ja ühendamisel üleilmilises ulatuses. Ees sei- sab weel määratu töö. Kapitalism rõhub endiselt talupoegi kui töölist igasugusel wiisil.

Talupoegade Internatsionaal peab sel- gets tegema kogu talurahwale, et kurjuse juur seisab sugawamal, nimelt selles ühis- kondlikes korras, milles wõimata tegutseda waba inimese tööjõul.

Teistest termitajatest wõeti ijeärani- soojalt wastu Ameerika neegrite esitaja Dervis ja Hommitumaa naisterahwaste nõupidamise esitaja sl. Gadihewa.

Sm. Dervis — neeger Mississipi osariigi, kõneles selges kõnes neegrite orja seisust Ameerika istandustes, sellest pahameelest, mis ütsford wälja plahwa- tab wõitluseks, mitte elu, waid surma pääle.

Eestlased S. R. W. Liidus.

Wäliskoolitöö aruanne.

(Tuhomitski, Holmi kr., Pihwa kub.)

Kooli awamise küsimus otjustati juba augustis 1924 a. Bologowi walla eestlaste konwerentil. Kuib pääle suurte raskesti hakkas kool töötama 5. novembril Otkoobri- rewolutsiooni püha kompleksi algades.

Opeabindusid ei olnud, lastewanemate koosolekut ei jaanud kuidagi kofku, sest wa- nemad ajuwad 5—30 wersta koolist kaugel. Lapst tuli eiste kofku ainult kummekond, hiljem kogus neid 17.

Kaamatuid sai kubermangu felfioonilt, teisi opeabindusid laenasin mitmest kohast. Pääle selle sai mõndagi abindu tarwitada ligema Wene kooli kabinetist.

Nowembri ksel kuu junes kooli juures orga- niseerw ring — kummekond noori Tuho- mitshi ligemast ümbrusest —, kellega koosole- kuid pidades wäliskooli küsimust arutafime. Hiljem käis Pihwast fin R. U. organisaa- tor sm. Lepp, kes nimetatud organisafiooni poolt wäliskooli küsimustes teatud nõu an- dis. Wafime kooli juures n. n. "Eesti punase nurga", mille juhatajaks mind mää- ras Tuhomitski lugemistoa nõutogu. Gel- nimetatud ring pidas näitemängu- ja laulu- harjutusi, et toime panna pidushtut, millest raha saaks kirjanduse tellimiseks punasele nurgale. Harjutustest wõttis osa umbes 30 inimest, kelle hulgas 5 R. U. liiget.

Pidushtu sai toime pandud 4. jaanuaril Wene ja Eesti ettekannetega. Salwa ilma ja porise tee tõttu ei jaanud eestlased kau- gemalt pidule tulla. Kuib sihiliselt wõis pidu korraldada pidada. Eht küll Wene publikum eestikeelsetest ettekannetest aru ei jaanud, oli ta õhtuga rahul ja Wene felfi- sile awaldasid soowi Eesti näitringiga kstifkaks tööd organiseerida.

Pääle pidushtu peeti aastawahetusel mit- med westeõhtud, kus muu hulgas walge Eesti dekembrijündmuse arutati ja protesti- rekolutsioon wastu wõeti. Seati kofku töö- plaan eestikeelse tegewuse jaoks. Kuib peagi

selgus, et eestikeelsetel ettelugemistel kuula- jaid liig wähe on, sellepärast otjustati po- liitringis Wene felfilistega ühineda. Nii- jama ühines teatring Wene omaga, jät- tes omale wõimaluse wajaduse järele eesti- keelseid pidushtuid toime panna.

Grabi on punane nurl jaanuaris 2 ja weebuaris 2 westeõhtut pidanud, kus pää- asjalikult rewolutsiooni tähtpawade teemad päewakorral olid. Punane nurl on kirjan- dust jaanud partei organisafioonidelt, ise tellinud wabatahtlikudest annetustest ja pi- dust felfituluud raha eest.

Uldje on praegu: "Edafi" — 2 ef., "Säde" — 1 ef. ja 32 nummert raama- tuid — 40 ef.

Kofkustates on wäliskoolitöö liigwisa edenemise põhjused järgmised: 1) keele puu- dus, sest fin ei ole olnud Eesti kooli eht küll ajundus ligi 50 aastat wana on, 2) ühenduse algelementide puudus — ei ole ühelgil ühiskondlikul alal organisafiooni olnud, 3) eestlased ajuwad ütsfute perebena laialises wallas, mis diameetris ligi 40 wersta mõõdab.

W. B. U.

Uli edeneb.

(Nikolajewski asundus, Omsti kub.)

Aegamööda edeneb töö. Waremalt ei käinud fira ühtki eksemplaari ajalehte, nüüd käib neid juba 10 ümber. On lootus kooli- maja saada, siis kofik kool jaanuarist hurrifkult wälja. Ühiskondlikust tööst ei teatud — millega seda sõõdakse. Nüüd on jällegi ses juhtes parem: töötawad naiste-, noorte- ja põllumajanduslik ring. Sa- muli on ajutatud Wopri ring. Talumehed on ühiskondlikudest organisafioonidest hu- witatud, ent tatiatab seda, nagu igalpoolgi, samogonn.

Pole ka juhtiwaid jõudusid, pääle kooli- õpetaja, kes töõga üleliiga koormatud on, mille tagajärjel ka töö lõtkab.

Sekewastu on tulewik täis lootust.

Hugo Angerwaks.

"Säde" fira ja fiftifi enam ei puuduta, seft fee, mis jält ei leidu, on toimetuse mõtetes. Wõõdan, et ka teised Jüri taoli- sed seda tähele panewad.

Jüri.

Austatud "Edafi" toimetuse.

"Edafi" nr. 53 ilmunud kirjawastustes nõuete minu dienduse äratrükkimiseks jat- tifi. Tas teie feda, "Dma poifit" ka nõu- fite tema sõnumi trükkimiseks? Kõit, mis mina kirjutasin oma diendamiseks, on tõsi, ajunifkudel, kellel afunduse ühiskondlik elu tutawam on kui "Dma poifit" ei saa kaht- lust olema minu dienduse kohta, seft nende eest wõtan awaliku wastutuse oma pääle. Et puuduwad faktid ringide töö kohta, siis uskusin, et seda teewad ringid ise, feda "Dma poifi" sõnumis laimatafke paberi pääl töötamises.

Mis puutub ajalehtebe äratorjamisesse, siis ei tea, mis peab niifuguse wale kohta weel üttema. Ma tõesti kahtlen, kas on mõnes afunduses üleilidse niifugune asi wõimalik, weel wähem Liwoonia afundu- ses, kes kultuuraliselt kannis tublisti are- nennud ja seifab mitte wiimaste reas, et teegi ifit, olgu kes ta tahes, wõits afutufe poolt tellitud ajalehti ära korjata ja mitte neid lugemiseks tarwitada anda.

Et ma ajalehtebe laialilootamise hoog- tööle kaasa olen aidanud, peaks toimetusel selge olema, seft nende pääle tellimisi on ta jaanud mitte "Dma poifi", waid minu läbi.

Weel detsembrikuu pääle tellides teatasin ma toimetusele, et mõned eksemplaarid aja- lehti tellin oma pääd, lootes tellimise raha fift kätte saada, kui lehed juba käima hakkawad, mis mul mõnebe käest weel praegugi jaamata on. Jaanuaris tellisin lehti saata koolilaste kooperatiwi nime pääle, et seega kindlama aluse ko- operatiwile panna, aga tellijate kogumine lajub praegugi mitte wähem 80 % minu pääl. Hoogtöö algusest on "Edafi" telli- jate arw meie afunduses tõusnud 600 kuni 700 %. Kui ringid oma tegewuse kohta ei ole weel teatanud, siis ligema postiga jaadame nende tegewuse kohta teated ja lugemistoa seifutorra ille.

W. Andresson.

Tõendame, et sm. Andresson on tõesti "Edafi" laialilootamise hoogtööle kaasa aidanud.

"Edafi" talitus.

Leningrabi teated.

1 mai tänavu.

Neil päewil oli kõigi raioonide esimese mai kommisjonide ühendatud istang.

Kuulati sm. Gordoni ettekannet tänavu aasta 1. mai pühitsemise kohta.

Juba nädal aega enne 1. maid korral- datafke wabrikutes ja tehastes laia pro- pagandalist hoogtööd, milles seletatafke hiljuti lõppenud Kominterni täidefaatwa ko- mittee täiskogu istangu tööd. 1. mai lau- päewal pääle töölõppemist korraldatafke len- dawaid miitinguid, kus seletatafke 1. mai tähtjust töölistele.

Ulelinnaline 1. mai meeleawaldus wiitafke läbi käesolewal aastal hüüdsõnade all: Leninita Lenini lipu all! Elagu kompar- teide enamlastamine! Maha foffiaal-bar- matide internatsionaal!

Terwe rida hüüdsõnu pühendatafke meie rahwa majanduse tõusule, tööstuse üles ehitamisele.

Pääle meeleawalduse lõppu peatafke 1. mai pidustusi uulitsatel. Kõigis raiooni- des pääuulitsatel peatafke kinofendusi ja rahwatantse muusika saatel. Siinjasas on awatud ka kooperatiwised poefesed. Päe- wafohajad karnawaali rõhmad, wõtawad osa rahwapidustustest. Õhtul organiseeri- taffe tuletõrje komandode rongikäik tule- lontidega.

Uued "Kiirabi" automobillid.

1. maits lafeb "Kiirabi" wälja haigete tarbeks 7 uut automobilli. Iga automo- biil on fissefaatud farnafelt, et ühel hää filmapilgul, kui tarwidus feda nõuab, muu- tuda janitaar-automobillist janitaar-auto- busfiks, mis weab istuwat haiget.

Tööliste elu.

Nähtus, mida kõrwalbada tuleb.

Tööliste ja talupoegade kirjasaatjatest on räägitud palju, kuid fin on edu- sammud juba filmaga nähtawad. Talu- pojad kirjasaatjad on aru jaanud sellest tähtsusest, mida annab ajakirjandus iga- päewases elus, töös ja tegewuses, nad wal- gustawad omi häid ja pahu külgi, edu- jaawutusi jne., et sellega majapidamist pa- paremale järjele tõsta.

Siin ei leia meie kirjeldusi mitte ainult majanduse elust, waid kooli ja wäliskooli töõde alal.

Leningrabis aga, kus hariduse felfioha afutused, nagu haridusmaja, Pet.-Wiib. poole Eesti tööliste klubi, need on ainu- tefed afutused wäliskooli töõ alal. Kuib mida näeme. Pääle pidude märkuste ja kuulutuste ei leia midagi tõsist, mis illust- reeriks nende tööd, tegewust.

Kuib ometi peame rõhutama, et need afutused ei maga, waid iga õhtu fihak ja keeb neis elu, tegewus. Peetafke harjutusi, töötawad igasugused ringid, milliseid hari- dusmaja ja klubi liikmeid arendawad. Inim- efed kulutawad energiat, kuna see kõit jääb ainult teatawasse fitjasse piirkonda afutuste seinte wahel. Pääliwaadates ufub igauks, farnase leiguse juures, et meie ei töõta, waid elufime "muudu".

Kas fee ongi siis meie eesmärk, et feda töõd ainult seinte wahelis hallitama jätta, kuna wäljaspool, ijeärani afundused otse fikendawalt wajawad uute näpunäidete järele, mida peaks andma haridusmaja, feda aga senini määrgata pole olnud.

Kui käesolewa ajani ei ole juhtinud afutuste juhtiwad jõud sellele tähelepanu fift peaks feda nüüd tegema, "parem hil- jem kui mitte kunagi".

Wõõmufikult ei ole üks kirjasaatja juuteline kõigi elufewate ringide tegewust kirjeldama. Siin peab olema ka oma kindel organisafiooniline alus, ilma milleta fi- ratfime endiselt.

Et afutuste elu täielikumalt walgusta- tud saaks, on tarwilik, et iga ring eral- dab enese kseftel ringikirjasaatja wälja, millised materjaalid koondatafke ühte feif- punkti. Uldine kirjasaatja aga waatab ma- terjaalid läbi ja jaadab üldise kirjelduse "Edafi" awaldamiseks kofku.

Ringide kirjasaatjad, kui farnafed, pea- wad järjekordset kirjelduseb ärajaatma, wastafel korral jünib seifaf.

Need on walufamad füljed, mida meie hariduslikud afutused wiibimata kõrwal- dama peawad. Unname ka laialdasele rah- wahulgale elumärki ja juhtnõõre kultu- rilises töös, ning ei tule neid ainult seinte wahel jätta nagu jenini.

Peri.

Tillulene wastus "Säde" toimetusele. *)

Kewad mis kewad, nii wäljas kui ka "Säde" toimetuses. Kewad ajab elama, paneb nii noore kui wana kepsu löõma. Ka "Säde" toimetuse. Ja ta löõb kepsu ja ninanipsu kstifdele, kes tema wallatu- mat rahu segawad, olgu see Jaan wõi Jüri. Jüri esimesena. Ara sega finna, kus find tarwis pole. Päälegi, kui weel "mi- dagi uut" wäljamõeldud ei ole. Wäene Jüri, miks pidi tema efimene olema? Ega ometi seepärast, et "Jüri "Säde" toime- tuse liikmetega naerul näoga "Edafi" weer- gubel wastamisi "waekausfide" pääl istub ja kstifde imestufeks üles poole fõi- dab? "Nähtawasti seepärast. Sõida kuhu iganes tahad, aga mitte üles poole. Kuigi fee laufe enesest niifama jalabuslik on, nagu "tingimused", "mõjuwad põhju- sed" ja omalt poolt lihtfin weel "ajapuud- use", fiftki käib ta Jüri pihta ja Jüriil tuleb feda "arwesfe" wõtta. Eht selgub wast, kui nurga taga uuesti kofku jattume. Jah, nurga taga. Sai ju Jüri, kes end riistlina tundis, "Edafi" weergubel wälja- astudes, pääpesu nurga tagant. "Säde" toimetusele oli fee tatiika kstilikum, seft tal jät awar plehkupaneku wõimalus. Mis- fugune "rewident" wõib wälja urida, et fee, mis "Säde's" puudus, tema liigete pääajudes ei wõinud olla, mis aga teata- watel "tingimustel", "mõjuwatel põhju- tel" ja "ajapuudusel" finna püfima pidid jääma? Seefugust "rewidenti" ei ole ilu weel loonud. Ja "Säde" toimetusele on fee kuldawäärat fiftis.

Oigu "Säde" mis ta ka ei ole, pääafi, et aga toimetuse liigete pääd "fiftifi" ja muud sellefarnast täis on. Selles Jüri wiga seifiski, et ta küsimusele õigest seifu- kohast läheneda ei osanud. Kuibas wõis Jüriil pähe tulla, et toimetusel fifti ega järjekindluse ei ole! "Säde" on ifta ainult paber, aga toimetuse pääd, need seifawad ju inimeste kehade otjas. Kuufiri lähed oma rada, toimetuse "täis päädega" oma. Ara puitu! Muudu wõib nurga tagant uus hoop wastu nagu lennata. Et sellest edaspidi ära hoida, wabandan auwäärilise toimetuse ees ja töötan, et edaspidi

*) Mõttewahetus järjekorras.

Sport.

Suvine sport ametühisustes.

Ametühisuste liikmed omavad eeliseid suvel täieliku võimaluse tegemist teha kõigi suve sporti harudega.

Juba praegu tehakse liiduvahelises tehalis-kultuuri büroos ettevalmistustööd suvise sporti hooajaks.

On väljatöötatud suvise sporti hooaja plaan ametühisuste liikmetele. Rubermangu ametühisuse nõukogu läts kottuleppele komunaal-majanduse osakonnaga Keewal ja Fontankal 10 sõidupaatide punktide organisatsiooniks.

Rubermangu ametühisuste nõukogule antakse 8 aasta päale maa-ala Крaсных Зопс uulitsal 23—25 kõigi juurevilja aedadega, kus talvel asus rubermangu nõukogu kottulepped. Siin seatakse jisse võimlemise koht, suur tergejõustiku plats, jalapalli väli, jalgratta õppimise punkt jne. ning kawatsetakse ühthulsi ehitada jalgratta sõidurõõmu ring. Uhe sõnaga — siia luuakse ainulene Leningradi spordilõõs, mis loonab oma alla kõiki spordiharust. Praegusel ajal vaatavad liiduvaheline tehalise kultuuri büroo ühes rubermangu ametühisuse kottuleppele eelkõige bürooga järele linnaatusele lohad (Peterhof, Oranienbaum, Sestoretst, Schuwalowo, Udelnaja jne.), et siin organiseerida spordiekskursiooni punkte.

Neid punkte kasutavad puhkepärvi ametühisuste liikmed ja ümberlaadised talupojad. Sõhidal, Sijitshi juhtimõtted „Silmad küla poole“ viitakse suvel ellu oma täies suuruses. Kendes punktides korraldatakse näitlikke sporti väljastumisi, basketpalli mängud, jalapalli jne., tõmmates juure nii Leningradi wabrikute ja tehaste töölist, nii ka talupoegi lähematest küladest.

Liiduvaheline tehalise kultuuri büroo ja rubermangu ametühisuse kottuleppele otustasid sel suvel laialt kasutada rahwa aerutamist, milleks on algatud ehitama 200—300 lootikut. Rahwa aerutamise kottuleppele loondatakse aerollubi „Krasnaja Swesda“ juure (endine Tshaila). Siin kultiveeritakse akadeemilist aerutamist (puhas spordiline) aeratustamisega olemasolevaid 25 akadeemilist laewa ja 10 sõidurõõmu lootikut, mida kawatsetakse ehitada.

Zahitlõõbis arendatakse endiselt aerutamise sporti. Klubi purjutab, mis weepuutuse läbi kannatada said remonteeritakse kiire korras ära, ning hooaja algus saadwad walmis, milliseid on ligikaudu 40.

Suwesteks supelusteks remonteeritakse ära endise „Delfini“ ühise ruumid, mis asub Krestowski saarel.

Uhisuse läbilaske võimsus ulatab 300 inimele päale suus.

Jalgratastel sõitmiseks ametühisuste liikmetele ostab liiduvaheline tehalise kultuuri büroo oma summadega 150 jalgratast ja Põhja-Lääne laubanduse laudu 1000 jalgratast, wiimane ostmine sünnib wäljamaalt, tähtsatelt jalgrataste äridelt.

Jalgrattad antakse ametühisuste liikmetele pilaajalise järelemaisu päale 6 kuni 9 kuuni. Uhes jalgratastega ostetakse ka kott tarwisminewad jalgrataste abinõud jne.

Ametühisuste liikmete warustamine sporti ülitõnabega sünnib Leningradi tekstiiltrusti laudu, kellele on juba tellimine sisseantud sporti pükside ja särkide jne. päale — 20 tuhat komplekti.

Uhe sõnaga — liiduvaheline tehalise kultuuri büroo wõtab suwist sporti täielise warustusega wastu.

J. B.

Timukate Cestist.

Mulgimaa praosti Jeeremia nutulaul.

„B. M.“ järele on Mulgimaa praost Steinberg Wiljandi sinobile saanud aruande Mulgimaa pattude üle, milles kirjutab:

„Praegune ajawaim ei edenda kirikus-käimist. On weel teisi mõjusid, mis rahwast laiale teele lihtwad. Inimesed pole üldiselt jumalafalgajad, kuid waewa nad jumala pärast näha ei taha. Endised usuwastased annawad usupetuse tunde. Wiimsepaewa kuulutamise äratas ajutiselt huwi jumalafõna wastu... Kõlbline laugus edened kogudustes endiselt. Mamonorjus ja rahaahnus kasvab; toorus roppus, wandumine ajawad endiselt õisi. Restoraanid on kõlbuse lauguse suurteks edendajateks. Pühapäewatööd on isikaransis asunikkude juures hoogu wõtnud. Enesetapmist arw suureneb, abielulahutused lähewad sagedaks, sest palju sõlmitakse hädapärast abielusid, see on sel juhtumisel, kui sugulise lobewuse tõttu häda ja häbi pärast naist wõtma wõi mehele minema sunnitud olnakse. Riisugustest wastumeelsetest abieludest asja ei saa... Veeris käimata isikud, keda meie ei laulata, jooksewad õiguse kirikutesse ja tulewad jäänud päale laulatamist lutheriusu kirikusse tagasi; pake, mille wastu wõidelda ei suudeta... Kõigil kirikupetajatel pole hobuseid, mille tõttu teenistus raske. Tuleb tihti ette, et piiblitundidele pastor küll hõbusega viitakse, kuid tagasitootaks kedagi ei leita...“

Päris Jeeremia nutulaul!

Ragu näha, ei suuda mustad rongad ka Cestis, kus neil „riigisid“ armulikut oma abi ei keela rahwa pimestuseks, enam niipaljn rahwalt oma kuku ja kõhu kaswatamiseks wälja pigistada, kui seda nende ahnus nõuab.

Ja et ajunif pühapäewal tööd teeb — kas ei aita teie, praosti härra selleks ise kaasa? Sest ega ometi jumalafartmatust ei aja ajunifku päale argipäewade weel puhkepäewal wälja põllule. Selleks ajab teda puudus ja see kord, mis walitseb teie abil ja toetusel Cestis, kus ajunifku seljast nülitakse seitse nahta, et seitse lotti härradele lõua alla kaswatada.

Teadus ja tehnika.

Nus kiiresti rikkiminewate ainete alalhoidmise abinõu.

Ühendatud riikides, Kanaadas ja Norras moodustati uuetüübilised külmetisabinõud. Wiimased on põhjendatud uue ülesleiduse päale, nimelt: läts korda muuta sõhapat kindlaks kehaks (s. o. ära jättada) mehaanilisel teel. Sarnasel kujul wõib teda pidada üle 80° Celsiuse järele temperatuuri kaks. Enam kõrgema temperatuuri juures muutub kindel sõhapatte keha gaasfarnasjese olukorda — aurab ära. Teatud wormiga kindla sõhapatte tükikesed mahutatakse eriliste torukesse sisse. Wiimased on warustatud reguleerivate luukidega, mis asuwad külmetisruumis. Külmetamist toimetatakse järgmiselt: sõhapatte gaas, ümbruse kõrge temperatuuriga õhu tõttu wahetpidamata ära aurates, wajub läbi luugi allapoole, sel kōmbel ruumist õhu wälja surudes. Sel kōmbel luuakse külmetisruumis õh, milles igafugune piffelulas surma leiab. Wõib igafuguse temperatuuris, algades Celsiuse —81° kuni +25°, toimetada wahetpidamata sõhapatte äraauramist. Selleks on tarwis aga korralikult üles seada torus luuki, mis reguleeriks gaasi auramist ja tegewust.

Kõigile tähelepanemiseks.

Lääne rahwaste Kommunistlik Ülikool Leningradis palub kõiki, kel on „Edasi“ komplekte ilmumise algusest kuni 1924 a., eht üffikute aastate, kuude järele, wõi ka wahemalt üffikuid numbreid — neid Kommunistlikule Ülikoolile saata tasuta eest. Päale „Edasi“ ostab ülikool „Tõduslik“, „Kiir“ komplektidena eht üffikute numbreidena.

Kõigile komplektina on teaduslik wäärus, kui ta asub kohal, kus uuritakse üffikust, kuid mingiugust wäärust ei ole tal, kui ta asub üffikute seltfimeeste kappides eht pakkides.

Neid lehe komplekte on tarwis Leningradis kabineti jaoks, kus neid tarwitawad üffikplased oma töödes ning kus neid kasutata saab ka iga huwitatud sellest tööline.

Päale lehtede palub Komm. Ülikool saata kabineti jaoks tjaarigaegset pörandalust materjaali, nagu:

- 1) protokollid,
- 2) jüüdistusaktid,
- 3) üleswõtted,
- 4) raamatufesed,
- 5) lendeled jne.

Protokollid, jüüdistusaktid ning üleswõtted pärast äratirjade mahawõtmist saadetakse korralikult soowijatele tagasi.

Nutuliselt oleks tarwis materjaali (jüüdistusaktid, üleswõtteid, kirjandust), mis käib 1905—7 aastate kohta.

Speosakond.

Adress: Leningrad, ul. Pakowa, 17. K. V-r H. M. 3. Учебная часть.

Kirjawastused.

Suuletaja, Bogorellast. Sõnumeid wõib saata meile igaliks, kes aga soowib. Suuletust wõib saata näit „Sõbele.“ Tasu sõnumite eest meie praegu maksta ei suuda. Igaks wõib wastawat teenistust otsida. Spetulantidega wõib wõidelda kooperatiiv. Kui teil puudub sepp, siis wõib ju põllumajanduslik kooperatiiv eht talupoegade toetuskomitee jne. awada sepijõja. Näiteringilt wõib ju nõuda aruanne ta sisetulekute ja wäljaminekute üle.

Keezi piduline, Starowertsheskaia asunduses. Sõnum korratustest, mis oli 8. jaan. ärapeetud pidul, on hiljaks jäänud. Kirjutage.

Q-ty, Wanaft Puurast. Waneme lehekaastõ arwel käima.

Wanamees, Pentsa wallast. Teie kirja saatmine Pihwa kub. parteikomiteesse

Teaduanded.

Dowma kreisi Cesti Rest-Haridusmajas algawad puhkepäewal, 12. aprillil kell 12 päewal

põllumajanduslikud loengud

agronoom Walsingu juhatusel. Loenguid korraldatakse liihitesejaliste turjuste taotlusest. Opetust antakse põllumajanduses, loomade kaswatuses, piimatallituses, kuidas kohalikes oludes põllumajanduses parandusi tuleb teha jne. Korraldatakse praktikilisi ekskursioone lähematesse eeskujulistesse majapidamistesse. Opetus on Wene keeles. Osawõtt kõigil mahuta. Loengud iga puhkepäewal aprillikuu jooksul. Juhatus.

Puhkepäewal, 12. apr. s. a. on sõjawäe ringi loosolel Harimajas, algus kell 1 p. Jlmuda kõigil endistel, kui ka untel eelõppu-lastel ja terarmeelelastel. Wõroo.

Puhkepäewal, 12. aprillil s. a. 37. Cesti lastemajas, W. S. 1. liin 26, kell 11 päewal on 16-da 1. mai nim. pioneeride rahma aulilmete ja wancmate seltfimeeste loosolel.

Jlmuda täpselt järgmistel seltfimeestel: Leetsmann, Wallner, W. Amel, G. Teiter, Jlat, Lamm, Paltwadre, Pöggelmann, Jtmelt, Kirt, Jänes.

16-da 1. mai nim. pioneeride rahma nõukogu.

Täna teatrites:

Wladem. riiklik operi ja baleti teater „Демон“.

Wlademiline riiklik drama teater „Волчьи души“.

Wlademil. riiklik wälte operi teater „Похитение из Сербия“.

Riiklik suur draamateater „Заровор Императрицы“.

Wahwamaja. Pidulik juubeli etendus.

Wanane teater. „Мы сами“.

Teater „Юных Зрителей“.

Муниципальная комедия „Чарли“.

Wassajsh „Непокорная“.

Waba komöödia „Тридцать градусов“.

Wastintaw toimetaja: A. Trenseldt.

Wäljandaja: Cesti Kirjastuse Ühisus

„Sewsappgostorg“

(СЕВШАПГОСТОРГ)

miuub oma ladudest riiklikudele asutustele, kooperatiividele ja eraisikutele ehtsaid Tallinna kilusid

Tellimistega pöörata kaubakontori 25. Oktobri prospekt, nr. 7/9, telef. 217-86 ja 6-10-91.

Sm. W. Kingisepa nimeline Cesti tööliste Haridusmaja.

Läpdeval, 11. aprillil s. a.

E. T. A. Ülikooli

Pidu = õhtu

Cestis a:

1. Näitemäng — „КРАСНЫЙ ОРЕХ“.
2. Soome laulukoor.
3. Kallia duett.
4. Walatitka joolo.
5. Spordi numbrid.
6. Puhkustide koor.
7. Kõlletitiwised mängud.

Algus kell 8 õhtul.

Piletite müük on alwatud 7. märts. kuni pidu alguseni: „Edasi“ talitus, E. T. A. Ülikoolis ja Harimajas. — Sissetulek läheb sidade loomiseks linna ja küla wahel.

Suhatus.

Õstjatse Zuhani Priidu poega Ameerikas, kellel oma poja Zuhani päale sõda mingiuguseid teateid ei ole. Seltfimehi, kes Zuhani Zuhalaft midagi teawad, palutakse sellest teatada „Edasi“ talitusele.

Sm. W. Kingisepa nimeline Cesti tööliste Haridusmaja.

Puhkepäewal, 12. apr. s. a.

Kino-õhtu

- 1) „Bernhard Zorek“ uus film kapitalistidest, Jaapani kino näitleja Saw-ki osatõimisel.
- 2) Divertiment: a) Andr. Speari — parem Leningradi humoriist (naljaetteleand, b) Chifel ja Kerton — ballet.

Seanside kestvus: 1. seans kell 7—9, 2. seans 9—11.

Piletid: Klubi liikmetel 30 kop. wõõrastel 40 kop. ja õpil. 25 kop. Selteade: 20. apr. „Abort“

Wolshinski asunduses

Luuga kreisis ja ümbruskonnas wõtab „Edasi“ päale tellimisi wastu kooliõpetaja sm. B. Koomits.

Dr. Grünberg

Wostantje (end. Snamenst.) uul. nr. 2, 25. Oktobri prospekt, nurgal, telef. 562-37 — Wastu wõte iga päew kella 9—12 h.m. a kella 4—8 õhtul; naisteharwastele eraldi.

Praegusaja arstimisabinõud. Sifilis (914) ja tripper (914) krooniline. Snguorgaanide igatugne arstimine.

Grihaigemaja

Asemise, naiste-sunnitamis-koht, hamba-turgu, kōrwu, nina- ja suguhaiugused.

Sifilis (606—914), tripper.

Wastuõtte tunnid erialadel hom. f. 9 kuni õh. f. 9. 3. Juuli (end. Sadowaja) uul. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Kusnetshi haigemaja

Kusnetshin, 7. telef. 180—52. Wastuõtte. Sifilis spet. profosjorite ja asistentide poolt kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Wälised wõõbid (naisteharwused ja sunnitamine). Wastuõtte järelewa-tamine ja arsti. Sifilis 606 tripper kroonil.

Suguhaiugused, mas. ja elektrif. ham-baarsus. ja kumil- ham. Arstide kutsum. todu.